

Janusz Stradecki

"Od "odzyskanego śmietnika" do
"spizarni Bigdy" / o metaforze w tzw.
"powieściach politycznych" Kadena/",
Zenobia Kitówna, "Ruch Literacki"
R.XI (1970) : [recenzja]

Biuletyn Polonistyczny 13/38, 195

1970

Artykuł został zdigitalizowany i opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

/II/ KITÓWNA Zenobia: Od "odzyskanego śmietnika" do "spizarni Bigdy" /o metaforze w tzw. "powieściach politycznych" Kadena/. "Ruch Literacki" R. XI: 1970 nr 1 s.31-43.

Rozprawa o roli metafory w powieściach politycznych Juliusza Kadena Bandrowskiego. Analizując szczegółowe funkcje przenośni w "Generale Barczu", "Czarnych skrzydłach" i "Mateuszu Bigdzie", autorka dochodzi do wniosku, że - w przeciwieństwie do tradycyjnej powieści realistycznej - metafora spełnia tu rolę podobną jak w utworach poetyckich; jest rodzajem "indywidualnego kodu", którego rozszyfrowanie pozwala zrozumieć metaforyczność całego dzieła, a w konsekwencji rozszyfrować właściwą - a często ukrytą z przyczyn doraźnie politycznych - postawę Kadena w stosunku do międzywojennej rzeczywistości. Zaprezentowane analizy roli przenośni - jej funkcji "ekspresyjnej" i "oceniającej" - prowadzą do sformułowania sądów interpretacyjnych, dotyczących w szczególności stosunku Kadena do kleru i aparatu władzy państwowej II Rzeczypospolitej.

BP/38

J.St.

/II/ STĘPIEŃ Marian: Antynomie historyzmu. /Na marginesie dyskusji literackich lat 1945-1948/. "Ruch Literacki" R.XI: 1970 z. 1 s. 1-18.

Omówienie powojennej dyskusji o nowych drogach literatury polskiej. Centralnym tematem tej dyskusji był problem: człowiek i historia, pojawiający się w artykułach krytycznoliterackich i filozoficznych oraz dziełach literackich /tetralogia Brandysa "Między wojnami", Andrzejewskiego "Popiół i diament"/. Autor prezentuje różne stanowiska w tej dyskusji /marksizm i katolicyzm/, omawia problem tzw. "conradyzmu" /problem wierności i zdrady związany z różnymi interpretacjami powieści Conrada/. Artykuły J.Kotta i M.Dąbrowskiej prezentowały tu charakterystyczną polaryzację postaw. Praca wzbogacona źródłowymi przypisami.

BP/38

I.Sz.